

PRÁCE S CHYBOU

Čeština jako cizí jazyk II

Mg. Linda Doleží, Ph.D.

HÁNKOVÁ, (2011)

- Chyba jako indikátor učení
- Obsese chybou – opravovat nebo vyučovat?
- Nepřiměřená míra opravování –
kontraproduktivní?
- Co přesně je chyba?
- Co přesně je výkonová norma?
- Pracujeme s psaným nebo mluveným textem?
- Spisovná čeština?
- Co je cílem výuky?

- Developmental error (viz dítě a anglické go – goed – went)
- Overgeneralisation
- False analogy
- Intralingual / interlingual errors
- Incomplete learning
- Overlearning
- Material / teacher induced errors

TYPY CHYB

- Fonologická
- Lexikální
- Gramatická
- Stylistická
- Ortografická
- Pragmatická
- Receptivní
- Kombinace

PŘÍKLADY

- O víkendu budu jít kino.
- Už jsem poslal ten e-mail.

- Opravovat / neopravovat?
 - Téma hodiny
 - Osobnost studenta
 - Struktura hodiny

4 KROKY V PRÁCI S CHYBOU (KULIČ, 1971)

- 1. detekce
 - 2. identifikace
 - 3. interpretace
 - 4. korekce
-
- Systém kódů?
 - S – spelling
 - Wo – word order
 - T – tense
 - G – grammar
 - F – too formal

ŽÁKOVSKÝ KORPUS CZESL (ŠTINDLOVÁ, PETKEVIČ, 2011)

Tabulka 1: Chyby na rovině R1

typ chyby	popis	příklad
<i>incorInfl</i>	nesprávná flexe	<i>spám málo; tři měsíců</i>
<i>incorBase</i>	nesprávný slovní základ	<i>kočka se jmemuje; libila se mi; musíš to posvětlit</i>
<i>fwFab</i>	neemendovatelné, „vymyšlené“ slovo	<i>je tam hodně jinaků</i>
<i>fwNC</i>	cizí slovo	<i>jím rád eggs; byla v hangu</i>
<i>Flex</i>	doplňující příznak u chyb <i>fwFab</i> a <i>fwNC</i> značící přítomnost flexe	<i>jdu do shopa</i>
<i>wbdPre</i>	prefix oddělený mezerou a předložka bez mezery	<i>Petr při jde; dolesa</i>
<i>wbdComp</i>	neoprávněně rozdělená kompozita	<i>český anglický slovník</i>
<i>wbdOther</i>	jiná chyba týkající se hranice slova	<i>mochezký; atak</i>
<i>stylColl</i>	obecněčeský tvar	<i>dobrej film</i>
<i>stylOther</i>	knižní, nářeční, slangový, hyperkorektní výraz	<i>holka s hnědými očimi</i>
<i>Problem</i>	problémová chyba (doplňkový příznak)	

6.2 Chyby na rovině R2

Tabulka 2: Chyby na rovině R2

typ chyby	popis	příklad
<i>agr</i>	narušení shody	<i>máme hezkých psa; Petr vařím oběd</i>
<i>dep</i>	chyba ve vyjádření syntaktické závislosti	<i>věřím učitelku; káva bez mléko; bojím se ji zavolám</i>
<i>ref</i>	chyba v zájmeném odkazu	<i>paní, jenž jsem potkal</i>
<i>vbx</i>	chyba v analytickém slovesném tvaru a složeném přísudku	<i>Jana bude dělá; guláš bylo chutná mi; začal pracuje</i>
<i>rfix</i>	chyba v reflexivním výrazu	<i>smála si; narodila jsem v Petrohradu</i>
<i>neg</i>	chyba v negaci	<i>mám žádný čas; on ne velký</i>
<i>lex</i>	chyba v lexiku a frazeologii	<i>jsem Vietnam; kupuju housenky</i>
<i>use</i>	chyba v užití gramatické kategorie	<i>tričko je nejvíc nejhezčí; celé dopoledne uvařím oběd; do polévky dáme čočky</i>
<i>sec</i>	sekundární, „zavlečená“ chyba (doplňkový příznak)	<i>divá se na americkém filmu</i>
<i>stylColl</i>	obecněčeský tvar	<i>viděli jsme hezký holky</i>
<i>stylOther</i>	knižní, nářeční, slangový výraz	<i>rozbil se mi hadr</i>
<i>stylMark</i>	výplňkové slovo jako „diskurzni marker“	<i>no, teda, jo</i>
<i>disr</i>	rozvrácená konstrukce	<i>zkušební důvtip může tě řídit</i>
<i>problem</i>	problémová chyba (doplňkový příznak)	

POUŽITÁ LITERATURA

- Děžínský, M. (2013): Práce s chybou na pozadí učebních stereotypů. In: Kol. autorů: *Metodický poradník učitele cizího jazyka*. UJEP, Ústí nad Labem.
- Hánková, D. (2011): Práce s chybou v ústním a písemném projevu studentů češtiny jako cizího jazyka. In: Hajíčková, Z. (Ed.): *Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka (AUČCJ)*. Akropolis, Praha.
- Kulič, V. (1971): *Chyba a učení. Funkce chybného výkonu v učení a v jeho řízení*. SPN, Praha.
- Ondráková, J. (2013): Chyba jako součást výuky cizích jazyků. In: Kol. autorů: *Metodický poradník učitele cizího jazyka*. UJEP, Ústí nad Labem.
- Petkevič, V., Štindlová, B. (2011): Chybová anotace žákovského korpusu CzeSl. In: Hajíčková, Z. (Ed.): *Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka (AUČCJ)*. Akropolis, Praha.

